

(i Bern under min Sommerferierejse i 1914 og i Utrecht ved Tjenesterejse indeværende Aar) har jeg overbevist mig om, at den daglige Drift foregaar bekvemt og billigt i saaledes placerede Værksteder.

At Omlædningsrum og Spisestuer ligger i nogen Afstand fra Værkstedslokalerne, er i adskillige Henseender — deriblandt af hygiejniske Grunde — en Fordel, og det giver intet nævneværdigt Ubehag, da de førstnævnte kun bruges ved Personalets Ankomst og Bortgang, medens Spisestuerne kun benyttes i de to daglige Arbejds-pauser.

Det er ufatteligt, hvilket „Overblik“ de anbragte Boksrum hindrer, og de Rum, der fremkommer i Smelteriet og paa Justerstuerne ved Siden af B.kskerne, er der udmærket og forudset Udnyttelse for: i Smelteriet dels til Opstabling af Formmaskinstykker, dels til lukket Kasse for Blæserne til Ovnene, ved Justerstuen til Opnaaelsen af et i høj Grad ønskeligt Adskillelsesrum mellem Bejdseriet og Justerstuen.

Forbedring af Lysforholdene i Guardeinens Laboratorium og Delingen i to Værelser er — ligesom ovennævnte Omplacering af Medaillørens Rum og andre Smaaforbedringer — forlængst opnaaet ved Plandetailernes Bearbejdelse af Arkitekten, kgl. Bygningsinspektør Martin Borch efter Samraad med mig. At Transportgangen i Lovforslagets Bygningsplan er lagt langs Ydersiden af Værkstedsbygningen, forøger Bygningens Sikkerhed uden at hindre Anbringelsen af lodrette Vinduer i Værkstederne og er derfor en stor Fordel, som langt opvejer den Omstændighed, at Gangens Længde forøges noget. Skinnesporet anføres af Guardeinen at være at tvivlsom Værdi; jeg skal kun anføre, at et paa ganske lignende Maade anbragt Skinnespor med tilsvarende Drejeskiver i de skarpe Vinkler ved den daglige Drift har vist sig at være i høj Grad værdifuldt i Bernermønten, hvor det har været siden 1906, og at lignende Spor senere er anlagte i forskellige andre Møntværksteder, hvor de baade med Fordel anvendes til Transport af f. Eks. de færdige Penge fra Prægeri til Boks, i Tællstue og benyttes under Montage af Maskiner.

Biblioteks- og Arkivværelset er langt fra at være overflødigt, idet der i den nuværende Mønt er opstillet flere Hundrede Bind, til Dels kostbar og sjælden Møntlitteratur, i et stort dybt Træskab i Hvælvingsrummet for Kobber- og Sølvbarrer; da Bøgerne staar i flere Lag, er de for største Delen utilgængelige. Det i den nuværende Mønts Tællstue staaende Arkivskab er aldeles fuldt, og en Del Arkivsager er i selve Kontoret; det har længe været paakrævet at faa et Arkivskab til, men da der ikke er Plads til et saadant, er intet blevet anskaffet. Desuden henligger der i en stor Trækiste paa Loftet en Mængde gamle, til Dels meget interessante Arkivsager, hvoraf bl. a. en Del blev benyttet at nuværende Professor i Statsøkonomi Dr. Axel Nielsen ved Udarbejdelsen af hans Doktordisputats.

Det er derfor ikke for meget sagt, at et Biblioteks- og Arkivværelse er i høj Grad paakrævet, og i hvert Fald er det mere nødvendigt end det af Guardeinen savnede Kretsrum. Ved de moderne Udstøbningsmaader fra cindersfyrede Tipovne kommer Ovnens Aske ikke i nogen som helst Berøring med de ædle Metaller, der udstøbes, og den langt overvejende Del af den Krets, der bliver i de gammeldags arbejdende Møntværksteder, falder ganske bort, i endnu højere Grad naar der — som i den projekterede Mønt — bruges oliestyrede Ovne, hvor der slet ingen Aske dannes. Guardeinen vilde derfor ogsaa bl. a. i de to nævnte Mønter i Bern og Utrecht forgæves lede efter et Kretsrum; et saadant findes ikke, da det er ganske overflødigt.

At et Rum til Raavarer mangler i den projekterede Møntbygning, er en dristig Paastand og kan daarligt sammenrimes med, at Guardeinen et andet Sted i sin Skrivelse angiver, at Lysforholdene i Guardeinlaboratoriet generes af en Boks, thi denne er netop Raavareboksen.

Det er vanskeligt at tage de Ændringsforslaget ledsagende Tegninger fuldt alvorligt, da en Møntbygning opført efter Planen vilde være nærmest ubrugelig til at fabrikere Penge i, alene paa Grund af Belysningsforholdene. Det fremhæves som en stor Fordel ved Ændringsforslaget, at de store Værksteder belyses udelukkende gennem Ovenlys; jeg vil ganske bestemt hævde det modsatte, idet Maskinerne i Valse, Justerstue, Prægeri og mekanisk Værksted for en meget stor Del er saadan beskafte, at de maa og skal have Sidelys, fordi selve Maskindelene ved Ovenlys bringer de Steder i Skygge, der ønskes skarpest belyst. Der er ved Projekteringen af Lovforslagets Møntbygning taget det omhyggeligste Hensyn til disse Belysningsforhold, medens det i Ændringsforslaget tegnede Ovenlys i hvert Tilfælde vilde være ganske utilstrække-